

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

De Loco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Non licet
extra casus,
in die nisi
vnam Missam
facere.

secratione d. 1. & Cap. *Consulisti*, de Celebratio-
ne Missarum. Excipiuntur tamen aliquot casus:
nam in nocte Natiuitatis ex decreto Thelesphori
Papæ licitum est facere tria. Item quando aliqua
rationabilis necessitas urget. Vide Nauarrũ c. 25.
nu. 87. vbi enumerat sex vel septem casus. Cauen-
dum tamen tunc est, ne in priore sacrificio Sacer-
dos sumat abluitionem.

74
Qua diei
hora liceat
celebrare.

Dico Quarto, Quod ad horam celebrandi atti-
net: Ea est ordinariè ab initio auroræ (id est cre-
pusculi, quo aliquid lucis apparet) vsque ad horã
duodecimam. Est communis. Initium auroræ seu
crepusculi, ita Doctores interpretantur, vt liceat
duabus horis ante ortum solis.

Quare, Si quis habeat priuilegium, vt possit
duabus horis ante auroram, ille poterit quatuor
horis ante ortum solis: nam aliqui priuilegium
nihil operaretur; vt notauit Suares.

Potest tamen ob aliquam necessitatem tempus
ordinarium anticipari: vt si infirmo danda esset
communio: si opifices, & viatores alioqui cari-
turi Sacro: maximè si id fiat permittente Episcopo,
qui in hoc ob iustam causam potest dispen-
sare; vt Doctores affirmant.

75
An liceat
vsque ad
tertiam
pomeri-
dianam.

Ab hora duodecima vsque ad tertiam pomeri-
dianam Nauarrus nu. 85. affirmat ob aliquam ra-
tionabilem causam licere celebrare, modo id fiat
priuatim, & sine scandalo: quia nullus Canon, aut
ratio id vetat. Quare priuilegia hac de re nihil
continere, nisi Ius commune. Eandem sententiam
sequitur Candelabrum, & inclinat Summa An-
gelica, & Rosella. Consuetudo tamen Ecclesiæ est
in contrariũ. Vnde, nisi sit causa magni momen-
ti, probabilius videtur, cum Dom. Soto, non li-
cere: quamuis Nauarri sententia non sit impro-
babilis. Posset tamen Episcopus dispensare pro
aliquot vicibus, licet fortassis non posset generale
dare priuilegium.

76
An sit pec-
catum ce-
lebrare non
lesio Ma-
tutino.

Dico Quinto, Ante recitatum officium matu-
tinum celebrare, non est peccatum mortiferũ. Ita
Soto supra, & alij passim: quamuis ferè omnes
Canonice sint in contraria sententia; sed sine iusta
ratione. Addo, Si sit causa aliqua rationabilis,
nullum fore peccatum. Ratio est: Quia nullum est
Ius illud præcipiens, nec consuetudo vlla in con-
trarium tam strictè obligans. Nam quod Matuti-
num consuevit dici ante Sacrum, id inde prouenit;
non quod iste ordo per se sit necessarius, sed quia
tempus recitandi Matutini ordinariè præcedit: de-
beret enim Matutinum recitari nocte, vel saltem
primo quoque tempore mane. Vnde non videtur
esse vllum peccatum dicere Sacrum ante preces
matutinas, nisi quatenus illa preces nimium post-
ponuntur, post debitum suum tempus, idque sine
iusta causa.

DE LOCO.

77
Locus sit
Sacros.

Dico Primo, Locus Iure communi debet esse
facere: id est, benedictus, aut consecratus. Est com-
munis sententia Doctorem. Cõsecratio fit à solo
Episcopo, & cum vnctione Chrismatis, quo parietes
vnguntur. Benedictio fit sine Chrismate; vnde
facile ea committitur simpliciter Sacerdoti. Extra
talem locũ non licet celebrare sine dispensatione,
vel necessitate; & videtur graue peccatum, si con-
trarium fiat: etsi Soto dicat non esse mortife-
rum; d. 13. q. 2. a. 3. Præsertim si fiat ob aliquam
causam cum bona fide.

78

Dispensatio ante Concil. Trid. poterat dari ab

Episcopo, vt quouis loco honesto, sine alia causa
liceret celebrare; vt patet ex Canone *Missarum*, de
Consecratione d. 1. Post Concilium putat Nauar-
rus c. 25. n. 61. Episcopum non posse dispensare.
Sic enim fess. 22. ait Cõcilium; *Neue pariantur Episcopi
priuatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam,
& ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, hoc sa-
crificium peragi.* Verum probabilius est Episcopis
non esse ademptam potestatem dispensandi, quando
iusta interuenit causa; nam verba Concilij id non
significant. Intelligenda ergo sunt prohiberi Episcopo,
ne id permittat pro suo arbitratu, & sine ius-
ta causa; sicut antea poterat permittere, vt Sacer-
dotes in priuatis domibus Sacrum facerent, quam-
uis nullus esset ibi locus diuino cultui deputatus.
Potest itaque Episcopus in domo priuata locum
certum assignare, qui maneat cultui diuino depu-
tatus; & concedere, vt ibi quotidie Sacrum dicatur
super Altare portatile, quamuis locus non sit be-
nedictus, vt aperte colligitur ex Concilio.

Deinde ex causa iusta potest concedere, vt etiã
in loco comuni domus priuata, modo sit decens,
Sacrum dicatur; etiam si locus ille ante & post
functionibus secularibus occupetur.

Quibus de
causis liceat
extra loca
sacra cele-
brare.

Ob necessitatem autè licet, non solum in domo
priuata, & loco profano; sed etiam sub dio: vt in
Castris, in Supplicationibus ad exiguas Capellas.

Item in itinere, vt inquit D. Thom. quod intel-
lige, si multis diebus non occurrat locus decens.
Episcopus autem pro suo arbitratu potest dice-
re Sacrum in domo, vel extra domum, quando
est in itinere.

Poterant etiã olim Mendicantes celebrare quo-
uis loco honesto cũ Altari portatili; vt patet Cap.
In his, de Priuilegijs. Sed hoc reuocatum est per
Concilium Trid. loco citato, nisi postea auctori-
tate Pontificis sit illis concessum.

Dico Secundo, Locus ille debet esse nõ viola-
tus. Violatur autem: Primo, Occisione voluntariã
hominis ibidè factã. Si casu, aut per amentiã fiat,
non violatur: quia non est voluntaria. Similiter si
fiat ratione necessarię defensionis; nam etiam non
cenfetur voluntaria. Si Iudex plectat reum in Ec-
clesia, violatur; quia fit iniuria loco sacro per ta-
lem occisionem.

79
Violatur
locus sacro.
1. Occisione
hominis

Secundo, Per iniuriosam sanguinis effusionem.
Debet autem esse copiosa, vt indicat nomen *Effu-
sionis*; & ex graui percussione. Vnde emissio san-
guinis ex pugna puerorum non violat locum; vt
notat Victoria q. 99. Graue vulnus inflictum in
Ecclesia, violat; etiam si sanguis ibi non effluat. Si-
militer, si percussor est extra Ecclesiã, & percussus
in Ecclesia, violatur. Secus, si percussor sit in Ec-
clesia, & percussus extra: quia externum peccatũ
non perficitur in Ecclesia.

80
2. Effusione
Sanguinis.

Tertiõ, Per voluntariam effusionem seminis
humani. Intellige in aliqua notabili copia. Per a-
ctum coniugalem Domini cns Soto d. 13. q. 2. a. 3.
putat non violari; similiter Glossa in can. *Ecclesijs*,
de Cõsecratione d. 1. Nauarrus verò & alij affir-
mant violari. Sed distinguendum est cum Couar-
ruia in 4. decretal. par. 2. cap. 7. §. 2. n. 3. & alijs,
quos ipse citat: non violari, quando licitè fit: vt
quando uterque coniux, vel alter, cogitur in Ec-
clesia ad aliquot dies remanere, nec possunt com-
modè differre, aut alibi facere. Quando autem fit
illicitè, tunc violatur: verbi gratia, quando com-
modè possunt alibi.

81
3. Effusione
voluntaria
seminis.

Quarto,

82. **Quartò**, Si excommunicatus ibi sepeliatur. Hoc intellige de excommunicato nominatim, vel notorio percussore Clerici; vt notauit Victoria loco citato. Ratio est; Quia hi duntaxat vitandi sunt post Concilium Constantiense. Vnde probabile est post mortem non necessariò esse vitandos in sepultura.

83. **Quintò**, Si infidelis ibi sepeliatur; vt Iudæus, Paganus, Turca; vel etiam infans nondum baptizatus, tamen editus in lucem. Alius casus ponitur à Nauarro, Siluestro, & alijs: Violari Ecclesiam, si ipsa ab Episcopo publicè excommunicato consecratur, aut benedicatur. Sed id optimè refutatur à recentioribus; quia nullo iure probatur: idque meritò: nam pollutio Ecclesiæ supponit consecrationem, vel benedictionem eius: ergo per ipsam consecrationem, vel benedictionem non potest pollui.

84. **Sextò**, Polluitur, si maior pars parietum renouetur. Sed Aduerte, tunc pollui solum negatiuè, quatenus deletur consecratio. Vnde iterum consecranda est. Et Ratio est; Quia consecratio censetur esse in parietibus Ecclesiæ. *Secus est de benedictione*, quæ in ipso solo consistit.

85. **Notandum autem Primò**, Locum non censerit violatum, nisi res sit publica; idque vel iuridicà confessione, vel euentià facti, quæ talis sit, vt passim constat eo modo, quo talis res moraliter constare solet.

Notandum Secundò, Non incurri irregularitatem ex celebratione in loco violato: quidquid aliqui dixerint: vt colligitur ex Cap. *Is qui*, de Sententia excommunicationis in 6. Sed incurri solum peccatum mortiferum, si fiat sine necessitate, vel priuilegio. Necessitas excusat, si aliqui populus deberet carere Sacro die Festo: Si viaticum infirmo dandum, &c. Episcopus etiam potest dispensare, vt in loco polluto celebretur.

86. **Dico Tertio**, Debet etiam offerri hoc sacrificium super Altare lapideum consecratum. Vide D. Thomam art. 3. ad 5. Non est necesse lapidem esse ingentem; satis est, vt capiat hostiam, & calicem, saltem pro maiori parte.

Perit autem hæc consecratio: Primò, Si lapis ita frangatur, vt in neutra parte possit commodè calix, & hostia collocari. Quòd si altera pars sit ad hoc sufficiens, illa manet consecrata; quia figura non est de essentia. Secundò, Si superior lapis separaretur à sua structura, cui erat affixus. Quod solum habet locum in altari immobili: Altare enim portatile non amittit consecrationem, quamuis separaretur à ligno, cui erat inclusum. Nam lignum istud solum est ad ornatum, vel custodiam: neque in eo, aut in coniunctione lapidis cum illo, est consecratio, sed in solo lapide.

Reliqui non sunt necessarij ad rationem consecrationis, quidquid alij dixerint. Nam nullus Canon id probat; vt rectè ostendit Suares.

DE VESTIBVS ET VASIS SACRIS.

87. **Dico Primò**, Sacerdos non potest offerre sacrificium sine vestibus sacris ab Ecclesia præscriptis.

Et quidem nullo casu (loquendo de eo, qui humano more solet occurrere) licitum est offerre sine omnibus vestibus sacris; vt rectè Caietanus. Quia non est Sacramentum tantæ necessitatis, vt hoc vniuersale præceptum tantoperè ad reuerentiam huius sacrificij pertinens, debeat infringi.

Fingi tamen posset casus, in quo liceret: vt, si constaret, vel valdè probabile esset, hominem moribundum rationis vsu destitutum, esse duntaxat attritum, nec aliud Sacramentum ei posset adhiberi.

Sine stola, vel manipulo, ob grauem causam, v. g. ad dandum viaticum, dicere Sacrum, non censetur peccatum, saltem graue.

Dico Secundò, Hæ vestes omnes debent esse benedictæ. Quæ benedictio perit, quando ita mutantur, vt non sint idoneæ ad suum vsum: verbi gratia, si cingulum rumpatur, si manica separetur ab Alba.

Dico Tertio, Præter hæc, Altare debet sterni saltem duabus mappis, vel vna duplicata, licet non benedicta, & Corporali lineo benedicto.

Dico Quarto, Calix constare debet auro, argento, vel stanno, saltem interna superficie; & esse consecratus vnctione Chrismatis. Similiter Patena. Manet autem hæc consecratio, quamdiu hæc manent integra, & idonea ad suum vsum. Quòd si scyphus calicis separetur à pede, perit consecratio: quia sine pede non est idoneus ad vsum. Excipitur calix tornatilis, quia tali animo censetur benedictus. Si calix interiùs inauratur, rursus adhibenda est consecratio; quia inauratura est instar noui vasculi interiùs inferti.

DE PRECIBVS ET CÆREMONIIS.

Hæ preces, verba, & cæremonie necessariò in Missa adhibenda sunt, quæ in Missali Romano præscribuntur. Patet ex diplomate Pij V. quod Missali præfigitur, vbi sic dicitur: *Mandantes, & districte omnibus, & singulis Patriarchis &c. & reliquis personis Ecclesiasticis in virtute sanctæ obedientie precipientes, vt ceteris omnibus orationibus, & ritibus ex alijs Missalibus, quantumuis vetustis hæcenus obseruari consuetis in posterum penitus omisus, & planè reiectis, Missam iuxta ritum, modum, ac normam, quæ per Missale hoc à nobis nunc traditur, decantent & legant. Neque in Missa celebratione alias cæremonias, vel preces, quam quæ in hoc Missali continentur, addere, vel recitare præsumant.*

Aduerte tamen Primò, Missalia, quæ ducentis annis continuò in aliqua Ecclesia sunt vsurpata, permitti Clericis illius Ecclesiæ: sicut dictum est de Breuiarijs, l. 2. de Iustit. & Iure c. 37. dub. 12.

Aduerte Secundò, Non esse statim peccatum mortiferum, si quis aliquid in cæremonijs mutet, vel aliquam priuatam orationem interserat, si materia sit exigua: non tamen à veniali posse excusari.